

Medzinárodné organizácie

čo predstavuje 13,5 % všetkých VŠ študentov verejných, štátnych a súkromných vysokých škôl na Slovensku; počet študentov – cudzincov z viac ako 80 krajín bol 1 001, čo je približne 4 % všetkých študentov UK, ale 21 % výkonu všetkých verejných, štátnych a súkromných VŠ na Slovensku. Na UK v roku 2007 pracovalo 4 409 zamestnancov, učiteľov 1 896 a zamestnancov vedy a výskumu 451. Na UK pôsobilo v tomto roku 306 učiteľov s funkčným zaradením profesor a 384 učiteľov s funkčným zaradením docent (viac na stránke www.uniba.sk). R. Priore na záver svojho stretnutia na pôde UK ocenil doterajšie úsilie slovenských univerzít podporujúcich uplatňovanie EDoK na Slovensku a vyjadril presvedčenie, že účasť Univerzity Komenského v Bratislave, ako aj ďalších slovenských univerzít v tejto sieti, bude veľkým prínosom pre zintenzívnenie práce UNISCAPE v stredo európskom priestore.

Návšteva Riccarda Priore na Geografickom ústave SAV začala rozhovormi s jeho riaditeľom doc. Vladimírom Irom. Tam sa však uskutočnili najmä rozhovory so zástupcami Spoločnosti pre trvalo udržateľný život na Slovensku (STUŽ/SR) o pôsobení tejto prestížnej mimovládnej organizácie v sieti CIVILSCAPE. Je to logické, keďže Mikuláš Huba je za mnohými projektmi MVO pre krajinu. STUŽ/SR (www.stuz.sk) má 3 pobočky (Bratislava, Biele Karpaty a Košice) a cca 100 členov – členmi sú profesionálni ekológovia, geografi, filozofi, fyzici, právnici, sociológovia, etnografi, ekonómovia, pedagógovia a ďalší environmentálne orientovaní odborníci, ako aj umelci a novinári zaoberajúci sa zachovaním života na Zemi. Hlavným cieľom STUŽ/SR je presadzovať koncepciu trvalej udržateľnosti života. Usiluje o to

viacerými cestami:

- podporovaním trvalo udržateľných aktivít, technológií atď.,
- propagáciou relevantných výskumných projektov,
- efektívnym lobovaním u rozhodujúcich subjektov,
- ovplyvňovaním rozhodovacej sféry a oponovaním aktivitám, ktoré potenciálne ohrozujú prostredie a charakter rozvoja,
- organizovaním verejných hringov, okrúhlych stolov, fór atď., na ktorých diskutujú zástupcovia MVO, experti, predstavitelia verejnej správy a verejnosť,
- zapájaním verejnosti do procesov rozhodovania a zvyšovaním verejného povedomia,
- podporou existujúcich masmédií orientujúcich sa na environmentálnu problematiku,
- tvorbou, prekladaním a distribúciou relevantných dokumentov aj vlastných publikácií,
- podporou vytvárania regionálnych a lokálnych centier pre regionálny/lokálny trvalo udržateľný rozvoj,
- posilňovaním medzinárodnej spolupráce.

Prezentácie procesov tvorby a doterajších výsledkov realizácie rozvojovej vízie mesta Skalica Ing. Annou Dobruckou na tamojšom mestskom úrade (www.skalica.sk) bol zase kvet daný našej januárovej návšteve. Riccardo Priore sľúbil Skalici podobnú podporu ako Trnavskému VÚC, ktorého je napokon mesto súčasťou a ktorý bude tiež členom siete RECEP-ENELC.

To ešte nečítal správu v denníku SME z 3. 11. 2008: *Mesto Skalica nesúhlasí s vybudovaním veterného parku v katastrálnych územiach obcí Mokry Háj a Radošovce, ktoré sú so Skalicom v priamom dotyku. Vedenie mesta spolu s predstaviteľmi Občianskej iniciatívy proti vy-*

budovaniu veterného parku Mokry Háj začalo zbierať podpisy na petíciu. Koncom týždňa ju chcú adresovať Ministerstvu životného prostredia SR. Podľa iniciátorov petície by veterné elektrárne narušili panorámu mesta a okolité vinohradnícke lokality, rybníky, chránenú krajinú oblasť Biele Karpaty či lužný les pri Morave. Ako uviedol primátor Skalice Stanislav Chovanec, elektrárne nechcú aj z ekonomických dôvodov. „Veterný park sa má nachádzať v rekreačnej lokalite, kde plánujeme rozvoj cestovného ruchu, napríklad formou cykloturistiky a agroturistiky. Uskutočnenie zámeru veterného parku by mohlo značne narušiť atraktivitu tohto územia a následne by mohol klesnúť záujem turistov.“ Podobná reakcia na „rozvojársku“ iniciatívu (veterný park s 23 turbínami JZ od kóty Ondrejisko na hrebeni horského masívu Trsteník a Buchvald v nadmorskej výške od 1 200 do 1 350 m n. m. na styku Národných parkov Slovenský raj, Muránska planina a Nízke Tatry si vyžiada odstránenie lesného porastu z plochy vyše 60-tisíc m² a vybudovanie niekoľkých kilometrov prístupových ciest, čím vzniknú spevnené plochy s výmerou 26,5 ha) odznela predtým z „krajiny nikoho“ medzi týmito tromi národnými parkami z mesta Dobšiná a obce Telgárt (Správa SITA z 18. 7. 2007).

Verím, že takýchto „ostrovo pozitívnej deviácie“ v mori samosprávnych rozhodnutí bude na Slovensku stále viac, a budú nielen kvetmi, ale priam ovocím EDoK – vyváženým v sieťach European Landscape Network do celej Európy.

Dušan Bevilacqua, člen Medzirezortnej komisie pre implementáciu EDoK v SR
dusan.bevilaqua@savba.sk

Pozvánka do Salzburgu na Európsku IALE konferenciu

Premeny európskych krajín – výzvy pre krajinnú ekológiu a manažment

Medzinárodná asociácia pre krajinnú ekológiu (IALE) už od svojho založenia v r. 1982 (Piešťany, Slovensko) pravidelne organizuje medzinárodné kongresy a konferencie. Ide o významné stretnutia/fóra krajinných ekológov, zamerané na aktuálne a závažné úlohy tejto interdisciplinárne orientovanej vednej disciplíny. Kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní aktivít IALE zohrávajú najmä jej národné a regionálne organizácie. V súčasnosti má viac ako 1 800 registrovaných členov z celého sveta.

Medzinárodná asociácia pre krajinnú ekológiu (IALE)

IALE je voľným združením jednotlivcov a regionálnych záujmových a odborných organizácií, ktoré tvoria komunikačnú platformu pre vedcov, manažérov, plánovačov a organizácie tematicky orientované na problematiku krajinnej ekológie a príbuzné disciplíny. Cieľom IALE je posilniť postavenie krajinnej ekológie ako vedeckej bázy pre analýzu, plánovanie a manažment krajiny v celosvetovom meradle. IALE posilňuje medzinárodnú spoluprácu a medzinárodné vzťahy v rámci krajinnej ekológie, a to formou vedeckých, pedagogických a komunikačných aktivít. Viac informácií: www.landscape-ecology.org.

Pozvánka do Salzburgu na Európsku IALE konferenciu 2009

Dovoľujeme si vás pozvať na Európsku IALE konferenciu 2009, ktorá sa bude konať v dňoch 12. až 16. júla 2009 v Rakúsku v prekrásnom univerzitnom meste Salzburg, známom svojou bohatou históriou, Mozartovou hudbou, ale aj výnimočnosťou okolitej prírody Salzburgských Álp. Univerzitným mestom sa Salzburg stal už v r. 1622. Jeho historické mestské jadro je od r. 1996 zapísané v Zozname svetového dedičstva. Konferencia sa bude konať na Prírodovedeckej fakulte Univerzity v Salzburgu a jej hlavnými organizátormi sú tri národné organizácie IALE, a to: *Nemecká asociácia pre krajinnú ekológiu (IALE-D)*, *Švajčiarska aso-*

ciácia pre krajinnú ekológiu (IALE-CH) a *Slovenská asociácia pre krajinnú ekológiu (IALE-SK)*.

Pre Európu, ktorá najmä po r. 1990 prechádza významným transformačným procesom, sú v ostatných rokoch veľmi dôležité špeciálne vedecké otázky súvisiace s transformáciou krajiny. Práve táto problemati-

Pohľad na historickú časť Salzburgu. Nad mestom sa ako jeho strážca týči pevnosť Hohensalzburg, ktorej stavba sa začala už r. 1077 (foto: T. Keidel)

ka, a to „*Premeny európskych krajín – výzvy pre krajinú ekológiu a manažment*“ (*European Landscape in transformation – Challenges for Landscape Ecology and Management*) je hlavnou témou pripravovanej konferencie. Na konferencii sa predpokladá účasť 200 až 250 účastníkov z Európy, ale aj ďalších kontinentov.

Vedecký program konferencie

Vedecký program konferencie bude prebiehať v rámci plenárnych sekcií, sympózií a workshopov. Konferencia je určená nielen vedcom, ale aj odborníkom z plánovacej a riadiacej praxe. Zameranie prevažujúcej väčšiny príspevkov je orientované interdisciplinárne. Preto budú určite zaujímavé pre širokú komunitu odborníkov, ktorým nie je ľahostajná súčasná kvalita a vzhľad krajiny, a ktorí hľadajú cesty pre jej neustále zlepšovanie a udržateľné využívanie.

Sympóziá, ich zameranie a garanti

1. Transformácia vidieckej/urbánnej kultúrnej krajiny v Európe – integrované prístupy z ekologickej, sociálno-ekonomickej a plánovacej perspektívy. *Garanti: J. Breuste (Rakúsko), M. Finka (Slovensko), S. Pauleit (Dánsko) a M. Sauerwein (Nemecko)*
2. Multifunkčnosť krajiny z pohľadu hlavných zainteresovaných skupín. *Garanti: T. P. Correia (Portugalsko) a J. Brandt (Dánsko)*
3. Funkcie krajiny v meniacom sa životnom prostredí. *Garanti: F. Kienast a J. Bolliger (Švajčiarsko)*
4. Prístupy zamerané na plánovanie pre podporu prechodu k udržateľnému rozvoju krajiny. *Garanti: Ch. Albert (Nemecko) a J. C. Vargas-Moreno (USA)*
5. Integrovanie histórie krajiny do krajinného plánovania. *Garanti: M. Bürgi (Švajčiarsko) a D. Haase (Nemecko)*
6. Tretia a štvrtá dimenzia krajín. *Garanti: L. Dragut (Rakúsko), U. Walz a T. Blaschke (Rakúsko)*
7. Ekosystémové služby na úrovni krajiny. *Garanti: F. Müller (Nemecko), R. de Groot a L. Willemen (Holandsko)*
8. Otvorené sympóziium. *Garanti: sekretariát konferencie (Univerzita v Salzburgu)*

Vedeckú záštitu nad celou konferenciou prevzal a čestným prezidentom konferencie sa stal Zev Naveh, emeritný profesor Fakulty poľnohospodárskeho inžinierstva a Fakulty architektúry a plánovania miest Izraelského ústavu technológií. Medzi kľúčovými prednášateľmi sú Maguelonne Déjeant-Pons (vedúca odboru kultúrneho dedičstva, krajiny a priestorového plánovania Rady Európy, Štrasburg, Francúzsko), Almo Farina (profesor ekológie z Univerzity v Urbine, Taliansko) a Thomas Elmquist (profesor manažmentu prírodných zdrojov, Štokholmská univerzita, Švédsko).

V rámci konferencie sa budú viaceré príspevky na sympóziách a workshopoch priamo dotýkať problematiky Európskeho dohovoru o krajine. Sme presvedčení, že príspevky venované transformácii kultúrnej krajiny, hodnoteniu cieľovej kvality krajiny, zapájaniu verejnosti v rozhodovacích procesoch, udržateľnému rozvoju krajiny (vrátane integrovania histórie krajiny do plánovania), ale aj príspevky o nových formách vo vzdelávaní krajinnej ekológie a zvyšovaní povedomia verejnosti určite zaujmú vedeckú komunitu,

plánovačov a riadiacich pracovníkov, ktorí sa venujú problematike implementácie Európskeho dohovoru o krajine.

Sprievodné podujatia Európskej IALE konferencie 2009

Pred konferenciou sa budú konať dve medzinárodné letné školy, a to:

Letná škola GIS a krajinná ekológia: Premostenie geografických informačných systémov, krajinnej ekológie a diaľkového prieskumu Zeme (GIS and Landscape Ecology: „Bridging GIS, Landscape Ecology and Remote Sensing“). Letná škola sa bude konať v dňoch 3. až 14. júla 2009 na Univerzite v Salzburgu (viac na stránke www.edu-zgis.net).

Letná škola „Metropola so zeleným srdcom: Prípadová štúdia Vieneň a Bratislava. Krajinná ekológia v plánovaní a riadení miest“ („A Metropolis with a Green Heart“). The case study a Vienna and Bratislava. Landscape ecology in urban planning and management“). Letná škola sa bude konať v dňoch 6. až 11. júla 2009 v Bratislave (viac na stránke <http://summerschool.iale.sk>).

Po skončení konferencie sú plánované dve jednodňové odborné exkurzie: prvá do územia Národného parku Berchtesgaden a druhá do mesta Linz a jeho okolia. Okrem toho sa pripravujú dve štvordňové exkurzie v Rakúsko a na Slovensku (o exkurzii v SR sa môžete dozvedieť viac na stránke www.exursion.iale.sk).

Ako sa prihlásiť a zaregistrovať na konferenciu?

Registrácia prebieha od 1. januára 2009 online na stránke www.iale2009.eu, na ktorej nájdete ďalšie potrebné informácie o konferencii a jej sprievodných podujatiach. Sme presvedčení, že konferencia prinesie všetkým jej účastníkom cenné poznatky, skúsenosti a nové osobné kontakty. V mene organizátorov sa tešíme na vašu účasť.

Mária Kozová, Univerzita Komenského, Bratislava
členka vedeckého prípravného výboru konferencie

Prínos krajinnej ekológie k implementácii EDoK

Krajinná ekológia a jej aplikovaný smer krajinné plánovanie sa svojimi výsledkami úspešne presadili najmä v posledných troch desaťročiach v systéme priestorového plánovania. Krajinná ekológia, ale aj ďalšie disciplíny orientované na výskum krajiny, nachádzajú široké uplatnenie v úlohách spoločenskej praxe (napr. priestorové plánovanie, integrovaný manažment povodí, ochrana prírody a krajiny, lesohospodárske plány, pozemkové úpravy, sociálno-ekonomické plány, rozvoj cestového ruchu, stratégie trvalo udržateľného rozvoja územia a ďalšie oblasti). Implementácia EDoK intenzívne využíva poznatky a aplikácie krajinnej ekológie napr. pri vypracovaní krajinných koncepcií, typológii krajiny, určením cieľovej kvality krajiny a pod. Osobitný význam má krajinné plánovanie, ktoré je v *Odporúčaniach Komisie ministrov členských štátov Rady Európy pre usmerenie implementácie Európskeho dohovoru o krajine* (Komisia ministrov Rady Európy, február, 2008) zaradené medzi hlavné nástroje, ktoré by mali proces implementácie dohovoru podporiť.

Workshopy, ich zameranie a koordinátori

1. Sociálno-ekonomické systémy v krajinnej ekológii. *Koordinátor: P. James (Veľká Británia)*
2. Výzvy pre urbánu krajinu v Európe. *Koordinátor: J. Breuste (Rakúsko)*
3. Klimatická zmena a priestorové plánovanie. *Koordinátori: C. Meyer a S. Rannow (Nemecko), W. Loibl (Rakúsko)*
4. Participatívne plánovanie zmien v krajine stavia nové výzvy krajinnej ekológii. *Koordinátori: P. Opdam a J. Termorshuizen (Holandsko)*
5. Príspevok krajinnej ekológie k rozvoju integrovaného riadenia ochrany pred škodlivým hmyzom. *Koordinátori: A. C. Moonen (Taliansko) a C. Lavigne (Francúzsko)*
6. Nové smery v štúdiu krajiny. *Koordinátor: E. Konkoly-Gyuro (Maďarsko)*
7. Smerom k udržateľnosti krajín: prepojenie výskumu krajiny vo východnej a západnej Európe. *Koordinátori: M. Elbakidze (Ukrajina) a P. Angelstam (Švédsko)*
8. Transformácia krajiny ako časť transformácie spoločnosti v strednej a východnej Európe. *Koordinátori: F. Žigrai (Rakúsko), M. Finka a M. Kozová (Slovensko)*
9. Riadenie tvorby urbánnej zelenej infraštruktúry (Urban Green Infrastructure). *Koordinátor: C. Flørgard (Švédsko)*
10. Zakladajúce stretnutie Európskej sekcie IALE. *Koordinátor: J. Brandt (Dánsko)*
11. Krajiny pozdĺž „Zeleného pásma“ (Green Belt) Európy. *Koordinátor: T. Wrba (Rakúsko)*
12. LE_NET workshop (workshop pracovnej skupiny IALE k výučbe krajinnej ekológie) *Koordinátori: H. Klug (Rakúsko), M. Kozová (Slovensko), D. Pearson (Austrália) a S. Luque (Francúzsko)*
13. Otvorená krajina (openLandscape). *Koordinátor: C. H. Henneberg (Nemecko)*
14. Diskusia o budúcich prioritách v krajinnej ekológii. *Koordinátor: P. Opdam (Holandsko)*

Vystúpi aj Maguelonne Déjeant-Pons

Vedúca odboru kultúrneho dedičstva, krajiny a priestorového plánovania Rady Európy (Štrasburg) **Maguelonne Déjeant-Pons** bude kľúčovou prednášateľkou na pripravovanej Európskej IALE konferencii 2009. V rámci plenárnej časti konferencie vystúpi s prednáškou *Implementácia Európskeho dohovoru o krajine*. M. Déjeant-Pons v súčasnosti vykonáva funkciu výkonnej sekretárky Európskeho dohovoru o krajine. Aktívne pôsobí v rade ďalších významných medzinárodných organizácií: je členkou Európskej rady environmentálneho práva, Komisie environmentálneho práva, Svetovej únie ochrany prírody a Medzinárodnej rady environmentálneho práva. Preto si organizátori Európskej IALE konferencie 2009 vysoko cenia, že svojimi bohatými poznatkami a skúsenosťami obohatí program konferencie.